# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0418U002201

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 06-03-2018

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Макарова Наталія Миколаївна

2. Makarova Natalia Mykolaivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 03.00.08

**Назва наукової спеціальності:** Зоологія

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 05-03-2018

**Спеціальність за освітою:** 8.010103

**Місце роботи здобувача:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 26.153.01

**Повне найменування юридичної особи:** Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена

**Код за ЄДРПОУ:** 05416975

**Місцезнаходження:** вул. Богдана Хмельницького, 15, м. Київ, Київ, 01030, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125208

**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, 40, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10008, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 34.33

**Тема дисертації:**

1. Чорнушкові (Mollusca: Pectinibranchia: Melanopsidae) України (фауна, систематика, поширення, екологія)

2. Microcolpia daudebartii and Esperiana esperi (Mollusca: Pectinibranchia: Melanopsidae) in Ukraine (fauna, taxonomy, distribution, ecology)

**Реферат/анотація:**

1. Результати комплексного дослідження із застосуванням морфометрії, мультилокусного аналізу і секвенування гену COI підтверджують наявність в Україні двох видів чорнушкових (Melanopsidae) M. daudebartii і E. esperi, що мають між собою родовий рівень дивергенції. ГІС-моделювання ареалів обох видів встановило, що вирішальними факторами, які впливають на поширення цих молюсків в Україні є температурна сезонність, середня температура найсухішого місяця року і опади найтеплішого кварталу. Для кожного з досліджених видів визначено екологічні преферендуми за найважливішими абіотичними чинниками навколишнього середовища (температура, швидкість течії, глибина, pH). Встановлено умови гідрологічного і гідрохімічного режимів місцеперебувань M. daudebartii і E. esperi. Наведено показники частоти трапляння, щільності поселення і біомаси обох видів для усіх крупних річок України. Вперше з'ясовано особливості перебігу життєвих циклів M. daudebartii і E. esperi в умовах лісової Поліської і Степової

природно-географічних зон України. Охарактеризовано просторову, статеву і вікову структури їх популяцій і вплив на їх абсолютну чисельність і щільність населення народжуваності і смертності. На підставі результатів власних досліджень встановлено, що у життєвих циклах цих видів наявні три періоди, найтривалішим з яких є період передрепродукційний – близько року. Виявлено, що популяції M. daudebartii і E. esperi належать до типу поліциклічних. Найбільша стабільність вікового розмаїття притаманна північним популяціям. Доведено, що пік чисельності у популяціях чорнушок припадає на той період, коли масово з'являються цьогорічки. Демографічні показники у популяціях молюсків родини Melanopsidae підпадають сезонним змінам. Встановлено, що народжуваність у південних популяціях значно вища порівняно з такою у популяціях північних. Показники смертності найвищі для цьогорічок.

2. The results of a comprehensive study using morphometry, allozyme analysis and mitochondrial COI of research the existence of two species M. daudebartii and E. esperi in Ukraine. It is confirmed, genetic divergence of which corresponds to the level of the single genera. The areal GIS-modeling of two species used were of climate, and the "mean temperature seasonality" "mean temperature of driest quarter" and "precipitation of warmest quarter" were three of them important fact or sin predicting habitat suitability this mollusks and the distribution. For each species of the shellfish we determined the ecological preferences according to the most important abiotic factors of the environment: temperature, currents peed, depth, water clarity, nature of the substratum, active reaction of aquatic environment. Hydrological and hydrochemical regimes of their habitats are established, these species ecological spec are made. The indices of these two species occurrence, population density and biomass in all major rivers of Ukraine are given. For the first time peculiarities of M. daudebartii and E. esperi lifecycles in Ukrainian wood land and steppe geographical zones are established. The specious, sex and age structures of their populations and the influence on their population number and density, birth and mortality rates are characterized. According to our research data, the longest of their lifecycles is the prereproduction period – about one year. It is educed that populations of M. daudebartii and E. esperi are polycyclic. Among than the most-stability of age-old variety Northern populations are. It is well-proven that the peak of quantity is falls on that the period, when year lings appear mass. The demographics of the southern populations it is higher that such of the north populations. The mortality rate among of the year lings are greatest.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Стадниченко Агнеса Полікарпівна

2. Stadnychenko Agnesa Polikarpivna

**Кваліфікація:** д. б. н., 03.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Золотарьов Валентин Миколайович
2. Zolotariov Valentyn

**Кваліфікація:** д. б. н., 03.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Пінкіна Тетяна Василівна
2. Pinkina Tetiana

**Кваліфікація:** к. б. н., 03.00.16, 03.00.17

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Халіман Ігор Олексійович
2. Khaliman Ihor

**Кваліфікація:** к. б. н., 03.00.08, 03.00.16

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Акімов Ігор Андрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Акімов Ігор Андрійович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.